

Kulttuuripalvelujen toiminta-avustukset

Vaihtoehtoiset toteutusmallit (ks. dioista kuvaukset)

Vaihtoehto 0 NYKYTILA:

Vaihtoehto 1 TOIMIJOIDEN RAJAAMINEN

Vaihtoehto 2 PAINOPISTEEN SIIRTO RAHA-AVUSTAMISESTA TOIMINNALLISEEN TUKEMISEEN

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Kuntalainen / palvelun käyttäjä keskimäärin	<p><i>Tampereella kaikkien kulttuuripalveluiden avustusten piirissä olevien yhdistysten toimittaman tiedon mukaan toiminnassa nykyisellään mukana olevien jäsenten ja toimijoiden määrä on vuositasolla yhteensä yli 30 000. Luvussa saattavat aktiivitoimijat painottua.</i></p> <p><i>Näiden yhdistysten Tampereella järjestämässä yleisötilaisuuksissa käy vuositasolla noin 600 000 ihmistä.</i></p> <p><i>Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (ATH) mukaan tamperelaisista n. 14 % osallistuu aktiivisesti eli vähintään 1-3 krt/kk kulttuuriyhdistysten toimintaan. Naisten osuus on hieman korkeampi (n. 16 %). Osallistumisprosentti on korkein 55-74-vuotiaiden ikäryhmässä (n. 19 %) ja seuraavaksi korkein 75+ -vuotiaiden ikäryhmässä (17 %).</i></p>	<p>Ammatillisesti tai puoliammatillisesti tuotetun taide ja kulttuurisisältöjen kustannuksia tuetaan raha-avustuksin sekä tarjoamalla tiloja. Avustuksilla turvataan tarjonnan monipuolisuutta.</p> <p>Kulttuuriharrastustoimintaa tuetaan laaja-alaisesti arvioimalla toiminnan määriä ja laadullisia kriteereitä. Avustettavan toiminnan sisältöjä ei rajata eli kulttuuriharrastus voi pitää sisällään kaikkea sukututkimuksesta palstanviljelyyn.</p> <p>Ystävyisyhdistykset ovat osittain muita harrastusyhdistyksiä paremmassa asemassa, koska toimintaa tuetaan sekä pienin rahallisin avustuksin että tukemalla Kansainvälisen toimintakeskuksen tiloja, joissa suurin osa näistä yhdistyksistä toimii joko omissa tai yhteiskäytössä olevissa tiloissa.</p>	<p>Pienet puoli ammattilaistoimijat voivat jatkossa jäädä ilman toiminta-avustusta, joka turvaa jatkuvan toiminnan. Monipuolisuutta turvataan resursoimalla muita avustusmuotoja kuten tuotantotukia, joiden turvin yhdistykset voivat toteuttaa joitain yleisötapahtumia. Tuotantotukien myöntämisessä on enemmän harkinnanvaraisuutta kuin toiminta-avustuksissa, eikä tuen määrästä tai jatkuvuudesta ei ole takeita. (+/-)</p> <p>Ystävyisyhdistyksissä toimimisen omavastuuosuus voi jäsenille kasvaa, kun noin 8.000 euron tuki 22 yhdistykselle jää pois (keskimäärin 345 euroa / yhdistys). (-)</p>	<p>Sama kuin vaihtoehto 1.</p> <p>Jos kulttuuriharrastus-yhdistyksiä ei enää tueta, harrastaminen kallistuu yksittäistä harrastajaa kohden keskimäärin kolmella eurolla vuodessa (<i>keskimääräinen toimijoiden määrä yhdistyksissä on 162, yhdistyksiä avustetaan keskimäärin 472 e/v</i>). Toisaalta nykyisten tilojen hintojen laskeminen ja julkisten tilojen avaaminen entistä paremmin ja yhdistysten käyttöön helpottaa tiloja käyttävien yhdistysten arkea ja vähentää tilakustannuksia. (+/-)</p> <p>Harrastusyhdistysten järjestämien yleisötilaisuuksien lippujen hinnat voivat nousta yksittäiselle kuntalaiselle liian korkeaksi, mikäli yhdistykselle ei löydy soveltuvia ja riittävän edullisia tiloja. (-)</p>

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Lapset ja nuoret		Lasten ja nuorten osallisuus taiteeseen ja kulttuuriin turvataan osin taidelaitosten ja -yhteisöjen avustusten turvin tehtävillä subventioilla. Kulttuuriharrastus-yhdistysten toiminta kohdistuu enimmäkseen aikuisväestöön.	Kulttuuriharrastusyhdistyksissä on kaksi yhdistystä, jotka tarjoavat harrastuspohjalta lapsille ja nuorille matalan kynnyksen avointa esitys- tai kerhotoimintaa. Näiden tukeminen ei aktiivisesti toiminnassa mukana olevien toimijoiden määrän perusteella jatkossa ole mahdollista ilman kriteereistä tehtäviä poikkeuksia (-).	Kulttuuriharrastusyhdistyksissä on kaksi yhdistystä, jotka tarjoavat harrastuspohjalta lapsille ja nuorille matalan kynnyksen avointa esitys- tai kerhotoimintaa. Nämäkin yhdistykset jäisivät jatkossa todennäköisesti kokonaan pois toiminta-avustusten piiristä (-).
Ikäihmiset	<i>Ikäihmiset ovat keskimääräistä aktiivisempia kulttuuriyhdistysten toiminnassa. Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (ATH) mukaan tamperelaisista n. 14 % osallistuu aktiivisesti eli vähintään 1-3 krt/kk kulttuuriyhdistysten toimintaan. Osallistumisprosentti on korkein 55–74-vuotiaiden ikäryhmässä (n. 19 %) ja seuraavaksi korkein 75+ -vuotiaiden ikäryhmässä (17 %).</i>	Ikäihmisiä on mukana paljon kulttuuriharrastusyhdistyksissä. Ikäihmisten palvelujen lautakunta tuki v. 2014 ikäihmisten (pääsääntöisesti yli 65-vuotiaille suunnattua) yhdistystoimintaa yhteensä 161 000 eurolla.	Kuntalaisiin yleisesti kohdentuvat vaikutukset voivat kulttuuriharrastusyhdistyksissä kohdentua eläkeikäisiin keskimääräisesti voimakkaammin. (-)	Kuntalaisiin yleisesti kohdentuvat vaikutukset voivat kulttuuriharrastusyhdistyksissä kohdentua eläkeikäisiin keskimääräisesti voimakkaammin. (-)
Erityisryhmät		Hakemusten arvioinnissa ei oteta huomioon esimerkiksi pienten vammaisryhmien toiminnan edellytyksiä. Vammaisjärjestöille on myönnetty pieniä avustuksia kulttuuriharrastustoimintaan sen lisäksi, että yhdistys saa toiminta-avustusta yleistoimintaansa myös Terveyttä ja toimintakykyä edistävien palvelujen lautakunnalta.	Kulttuuriharrastusyhdistysten toiminta-avustuskokonaisuudessa huomioidaan omana alakategorianaan 'erityisryhmät ja lastenkulttuuri'. Näitä toimijoita voidaan tukea, vaikka vähimmäisvaatimus toimijoiden määrästä ei täytykään. Toimijoiden erityisyys otetaan huomioon pisteytyksessä ja vertaillaan omana kokonaisuutenaan. (+)	Vammaisjärjestöjen kulttuuriharrastustoiminnan tuki jäisi jatkossa kokonaan pois toiminta-avustusten piiristä (-).

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Taide- ja kulttuuri-yhdistykset (perustuu osin yhdistyksiltä saatuun suulliseen ja kirjalliseen palautteeseen)	<i>Vuonna 2013 avustusta myönnettiin yhteensä 118 taidetta ja kulttuuria edistävälle yhdistykselle: 16 taidelaitosta 42 taide- ja kulttuuriyhteisöä 162 kulttuuriharrastusyhteisöä.</i>	<p>Toiminta-avustusten hakuprosessi on osalle toimijoista raskas. Tuotantotukien suuremman harkinnanvaraisuuden vuoksi toiminta-avustuksen hakeminen on kuitenkin tapa turva pitkäjärjenteistä toimintaa.</p> <p>Toiminta-avustukset maksetaan yhdistyksen tilille keväällä riippumatta siihen asti toteutuneista kustannuksista. Avoimiin yleisötilaisuuksiin suunnatut tuotantotuet maksetaan vasta toteutuneita kuluja vastaan. Tämä koetaan haastavana pienissä yhdistyksissä, joissa ei välttämättä ole kassavarantoa.</p>	<p>Pienet puoli ammattilaisryhmät ja kulttuuritapahtumia harrastuspohjaisesti tuottavat yhteisöt putoavat toiminta-avustusten ulkopuolelle (noin 23 yhdistystä). Sen sijaan ne joutuvat hakemaan harkinnanvaraista tuotantotukea erikseen jokaiseen yleisötilaisuuteen. (-)</p> <p>Pienen piirin (alle 30 jäsentä/toimijaa) harrastustoiminnan rajauksen myötä noin pientä 40 kulttuuriharrastusyhdistystä jää toiminta-avustusten ulkopuolelle. Yhdistykset voivat hakea esim. yleisötapahtumien järjestämiseen tuotantotukea. (+/-)</p> <p>Ystävyysyhdistyksillä on edelleen mahdollisuus toimia yhteisissä tiloissa, mutta toiminnan omavastuuta täytyy kasvattaa toiminta-avustuksen jäädessä pois. (-)</p>	<p>Kaikki kulttuuriharrastusyhdistykset joutuvat rahoittamaan säännöllisen toimintansa täysin osallistujilta perittävillä maksuilla. Osan yhdistyksistä toiminta saattaa kokonaan loppua. Erityisesti haasteita olisi yhdistyksillä, joilla on tällä hetkellä käytössä tilat yksityisiltä markkinoilta. (-)</p> <p>Tilakapasiteettia lisäämällä ja vuokratukustannuksia kompensoimalla voidaan tarjota tiloja entistä edullisemmin kaikille säännöllisesti toimiville harrastusyhteisöille. (+)</p> <p>Yhdistykset, joilla ei ole kustannuksia tiloista lainkaan, eivät hyödy kaupungin tarjoamista tiloista ja menettävät toiminta-avustuksen (-)</p> <p>Yhdistysten järjestämiin yleisötilaisuuksiin (konsertit, esitykset ym.) on edelleen mahdollista hakea harkinnanvaraista tuotantotukea. Jokaiseen tapahtumaan haetaan erikseen tuotantotukea ja tuki maksetaan jälkikäteen toteutuneiden kustannusten mukaan. (+/-)</p>

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Maahanmuuttaja yhdistykset	<i>Vuonna 2013 avustusta myönnettiin 16 maahanmuuttajayhdistykselle yhteensä 21 500.</i>	Maahanmuuttajayhdistysten toiminta-avustushakemukset ohjataan valmistelun yhteydessä maahanmuuttajayhdistysten kokonaisuuteen, mikäli toiminta suuntautuu Tampereella asuville maahanmuuttajille ja sen tavoitteena on oman identiteetin ja kulttuurin säilyttämistä ja/tai valtakulttuuriin kotouttava toiminta. Hakemusten määrä on viime vuosina vähentynyt ja niiden laatu vaihtelee. Monet yhdistykset vaativat paljon tukea tarvittavien asiakirjojen toimittamiseksi.	Aloittelevat yhdistykset, joilla on usein sekä kielellisiä että kulttuurisia haasteita, eivät jatkossa olisi toiminta-avustusten piirissä mutta voisivat hakea kulttuuripalvelujen tuotantotukea avoimeen yleisötoimintaan ja yhdistystoiminnan käynnistämiseen. (+) Pienille, vapaaehtoisvoimin toimivat yhdistykset tarvitsevat entistä vahvemmin edullisia tai ilmaisia tiloja (+/-)	Yhdistykset, joilla on omat tilat menettävät toiminta-avustuksen (-) Toiminnan kehittäminen voi olla vaikeaa muun varainhankinnan turvin (-) Pienille, vapaaehtoisvoimin toimiville yhdistyksille tilojen tarjoaminen on parempi tukemisen muoto (+)
Tuotantotuet	<i>Kulttuuripalvelut myöntää tuotantotukia vuosittain 50 000 € Tampereella toteutettaviin avoimien yleisötapahelmien kuluihin. Tuki maksetaan jälkikäteen syntyneiden kulujen perusteella. Keskimääräinen tuki on 300–400 €. Vuonna 2013 tuotantotukia myönnettiin paikallisen kulttuuritarjonnan täydentämiseen ja projekteihin 79 eri yhteisölle tai työryhmälle.</i>		Kulttuuripalvelujen tuotantotukiin voi ohjautua kummassakin tapauksessa entistä enemmän hakemuksia, joten tämä tulee huomioida tuotannon tilauksessa määrärahalisäyksellä. (+/-)	

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Talous	<p><i>Vuonna 2013 avustuksia myönnettiin taidetta ja kulttuuria edistäville yhdistyksille yhteensä 14,8 miljoonaa euroa: Taidelaitokset 13,3 milj. Taide- ja kulttuuriyhteisöt 1,4 milj., Kulttuuriharrastusyhdistykset 74 600 e.</i></p>	<p>Avustusmäärärahoja ei olla voitu kasvattaa suhteessa yleisen kustannustason nousuun. Yleiskorotuksia ei avustuksiin ole tehty useaan vuoteen, joten yhdistysten ostovoima on vähentynyt, mikäli muu rahoitus ei ole noussut.</p> <p>Yli kolmannes 34 % kaikista kyselyyn vastanneista yhdistyksistä arvioi taloudellisten edellytystensä heikentyneen viimeisen viiden vuoden aikana. Noin puolet vastanneista arvioi taloudellisten edellytysten pysyneen ennallaan.</p>	<p>Kulttuuriharrastusyhdistyksistä vuonna 2015 poisrajautuvien yhdistysten myötä avustuksista osa ohjataan kulttuuripalvelujen tuotantotukien määrärahaan (neuvoteltava erikseen). Ystävyyshdistyksille aiemmin myönnetty avustussumma 7 600 euroa on käytettävissä muihin toiminta-avustuksiin. Kaiken kaikkiaan jatkossa toiminta-avustusten piirissä olevien yhdistysten toimintaedellytykset paranevat, kun avustusten määrää on mahdollisuus kasvattaa. (+)</p>	<p>Kulttuuriharrastusyhdistysten avustusmääräraha (noin 74 600 euroa) voidaan osittain ohjata tuotantoalueelle kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tarjoamien tilojen vuokratilustusten kohtuullistamiseen sekä tuotantotukien määrärahan kasvattamiseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vuokratilustusten yhdistyksille tarjottavissa tiloissa on tällä hetkellä vuosittain noin 190.000 €, joten 40.000 € lisäpanostuksella voidaan kompensoida nykyisten tilojen hintoja noin neljänneksen edullisemmaksi. (+)</p>
Kunnan palveluprosessit	<p><i>Toiminta-avustaminen on oman tuotannon rinnalla sivistys- ja elämänlaatupalvelujen keskeisimpiä palvelujen tuottamisen tapoja.</i></p>	<p>Taiteen ja kulttuurin toiminta-avustushakemusten käsittely ja valmistelu vie tällä hetkellä yhteensä ainakin yhden henkilötyövuoden verran hallinnon ja päätöksenteon henkilöstöresurssia (ml. valmistelun, käsittelyn, maksatuksen ja päätöksenteon).</p> <p>Toiminta-avustusten hakuprosessi on pienille, vapaaehtoisvoimin toimiville yhdistyksille työläs ja vaativa.</p>	<p>Toiminta-avustushakemusten käsittelystä, valmistelusta ja päätöksenteosta vapautuu tilaajaryhmässä henkilöresurssija yhdistysten toiminnallisen tuen, sisällöllisen kehittämisen ja tilojen käytön lisäämisen koordinointiin. (+)</p>	<p>Toiminta-avustushakemusten käsittelystä, valmistelusta ja päätöksenteosta vapautuu tilaajaryhmässä henkilöresurssija yhdistysten toiminnallisen tuen, sisällöllisen kehittämisen ja tilojen käytön lisäämisen koordinointiin. Resurssija vapautuu myös muiden avustuskokonaisuuksien kehittämiseen ja kumppanuuden vahvistamiseen yhdistystoimijoiden kanssa (+)</p> <p>Osa tilaajaryhmästä vapautuvasta resurssista ohjautuu paineena tuotantotukien käsittelyn lisääntymiseen. (-)</p>

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
<p>Toimintaan tarjottavat tilat ja toiminnallinen tuki</p>	<p><i>Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat yhdistyksille tiloja mm. Vanhan kirjastotalolla, Monitoimitalo 13:ssa, kirjastoissa, työväenopistossa, nuorisotaloilla. Yhdistykset maksoivat tiloista vuonna 2013 noin 190.000 €.</i></p> <p><i>Kulttuuripalveluilta tilataan kokoontumis- ja harrastamistiloja yhteensä 600 tuntia ja tapahtumatoiminnan tiloja 2 467 tuntia. Näiden tuotteiden kokonaiskustannukset ovat 530.000 €. Yleishyödylliseen toimintaan tarjottavien tilojen hintaa kompensoidaan tilauksessa, mutta muille käyttäjille tilat ovat kalliimpia. Muita ulosvuokrattavien tapahtuma- ja harrastuskäytössä olevien tilojen kustannuksia ei ole eritelty tilauksissa.</i></p> <p><i>Yhdistykset toimivat myös muissa julkisissa tiloissa kuten kouluissa, joiden käytöstä ei ole tilastoja. Julkisten tilojen käytön tehostaminen edellyttäisi laajaa selvitystä käyttämättömistä tilakapasiteetista sekä varaus- ja maksukäytäntöjen yhdenmukaistamista esimerkiksi yhteisen asiakaspalvelun kautta.</i></p>	<p>Kaupunki tukee etenkin sivistys- ja elämänlaatupalvelujen tilaamien palvelujen myötä merkittävästi yhdistyksiä tarjoamalla edullisempia tiloja yhdistysten käyttöön.</p> <p>Kasvaneiden säästöpainneiden myötä tilojen vuokratasoa yhdistyksille on jouduttu useana vuonna nostamaan.</p>	<p>Julkisten tilojen, kuten koulujen, käyttöastetta ilta-aikaan voidaan entistä paremmin kasvattaa tarjoamalla niitä yhdistysten käyttöön edullisesti. (+)</p> <p>Yhdistyksille tarjottavan toiminnallista ja tiedollista tukea lisätään koulutuksiin, tiedotusta lisäämällä ja verkostoja vahvistamalla. (+)</p>	<p>Julkisten tilojen, kuten koulujen, käyttöastetta ilta-aikaan voidaan entistä paremmin kasvattaa tarjoamalla niitä yhdistysten käyttöön edullisesti. (+)</p> <p>Yhdistyksille tarjottavan toiminnallista ja tiedollista tukea lisätään koulutuksiin, tiedotusta lisäämällä ja verkostoja vahvistamalla. (+)</p> <p>Yhdistysten toimintaedellytysten turvaamiseksi vuokrattavissa olevien tilojen hintoja voidaan madaltaa, mikäli harrastusyhteisöjen toiminta-avustamisesta luovutaan. (+)</p>

NÄKÖKULMA VAIKUTUSTEN ARVIOINNILLE	MITTAREIDEN KERTOMAA TIETOA	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU		
		0 = NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Yhteys kuntastrategiaan			Toteuttaa hyvinvointisuunnitelman toimenpidettä 19b) "Lisätään kaupungin tilojen tarjontaa ja käyttöä kuntalaisten ja yhteisöjen omaehtoiseen toimintaan" (+) Toteuttaa hyvinvointisuunnitelman toimenpidettä 21a) "Vähiten vaikuttavien palvelujen tunnistamisesta ja niistä luopumisesta." (+)	Toteuttaa hyvinvointisuunnitelman toimenpidettä 19b) "Lisätään kaupungin tilojen tarjontaa ja käyttöä kuntalaisten ja yhteisöjen omaehtoiseen toimintaan" (+) Toteuttaa hyvinvointisuunnitelman toimenpidettä 21a) "Vähiten vaikuttavien palvelujen tunnistamisesta ja niistä luopumisesta." (+) Toteuttaa hyvinvointisuunnitelman toimenpidettä 18b) "Kuntalaiselle tarjotaan kootusti tietoa yhdistystoiminnan, osallistumisen ja harrastamisen mahdollisuuksista." (+)

Kaikkonen R, Murto J, Pentala O, Koskela T, Virtala E, Härkänen T, Koskenniemi T, Ahonen J, Vartiainen E & Koskinen S. Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen perustulokset 2010-2014. Verkkojulkaisu: www.thl.fi/ath

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2012. Tampereen kaupunki, Tietotuotannon ja laadunarvioinnin julkaisuja.